

ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ

Νέα

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ»

ΔΕΚΝΥΙΑΙΙ ΟΔΕΙ Ο	A PRIORITY
PORT PAVÉ	
ΟΔ. ΑΓΙΟΥ ΘΕΩΔΩΡΟΥ ΑΝ. Α.Α. 4	
ΑΘΕΝΑ-HELLAS	

Ελάτε να έχετε
Από 15
121 35 ΕΛΛΗΝΟΓΡΑΦΙΑ
GREECE

ΑΘΗΝΑ ΙΟΥΛΙΟΣ 2009 - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 37

ΤΙΜΗ 5 Ευρώ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΒΙΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

(Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο των Κ.Ν.)

Στο προηγούμενο φύλλο εκτέθηκαν μερικές σκέψεις μου για την επιβίωση και ανάπτυξη της Κρεμαστής. Με τις σκέψεις αυτές θεωρήσα ότι οι ενδεικτικές παράμετροι για την ανάπτυξη είναι οι ακόλουθες:

α. Πραστασία του φυσικού μας πλούτου (περιβάλλον).

β. Συντήρηση - ανακίνηση των σπιτιών του χωριού, εγκατάσταση κεντρικής θέρμανσης.

γ. Ίδρυση μουσείων (μετανάστη, βοτανικό).

δ. Ολοκλήρωση ανακίνησης του Δημοτικού Σχολείου.

ε. Λειτουργία μαγαζιών (ταβέρνες, ζαχαροπλασταία).

στ. Διαφήμιση του χωριού μας μέσω τοπικών μέσων - φυλλάδιων.

ζ. Οικολογικές καλλιέργειες.

η. Βελτίωση ποιότητας καλοκαιρινών πανηγυριών.

θ. Ίδρυση ξενώνα.

Οι γενιές που γεννήθηκαν και έζησαν την ζωή του χωριού, που μαθήτευσαν στο Δημοτικό Σχολείο, σήμερα είναι «ολιγώτερο» ή «πολύ ολιγώτερο» νέες, έχουν υποστεί τις φθορές του χρόνου. Ζήσαν τις στερήσεις, την φτώχεια και την ένταση του αγώνα για βελτίωση της ζωής τους και για αυτό δέθηκαν σφιχτά με τον γενέθλιο τόπο. Σήμερα οι περισσότεροι από τις γενιές αυτές Κρεμαστιώτες διαβιώνουν σε άλλους τόπους (εσωτερικό, εξωτερικό), χωρίς στερήσεις με υλικά αγαθά περισσότερα με άγχος, άλλα με το νου και τη σκέψη μονίμως στην Κρεμαστή.

Οι παραπάνω γενιές γνωρίζουν, αφηγούνται στις νεώτερες γενιές που δεν γεννήθηκαν και δεν έζησαν στο χωριό την ιστορία και τη ζωή του χωριού, τις παραδόσεις, τα έθιμα του τόπου.

Αυτή η γνώση, η ιστορία και οι παραδόσεις δεν έχουν γραφτεί μέχρι σήμερα με αποτέλεσμα το πολιτιστικό κεφάλαιο της Κρεμαστής να κινδυνεύει να απαξιωθεί και να μηδενισθεί, όταν η γενιά, που ξέρει τη δημιουργία του τελευταίου. Το αποτέλεσμα θα είναι να χάσουμε την ιστορία του χωριού μας και η επιβίωση του να κινδυνεύσει, αφού τις

νεώτερες γενιές δεν θα τις ελκύει κανένα ενδιαφέρον, γιατί δεν θα γνωρίζουν την ιστορία, τις παραδόσεις και τα έθιμα του χωριού.

Είναι επομένως πρώτιστη και θεμελιώδης υποχρέωσή μας να εξασφαλίσουμε τις ιστορικές πηγές του πολιτισμικού μας κεφαλαίου, ώστε οι νεώτερες γενιές να μαθαίνουν την ιστορία του τόπου των γονιών τους, να τον αγαπήσουν και να ενδιαφερθούν για το μέλλον του.

Με άλλα λόγια είναι επείγουσα ανάγκη:

Να γραφεί η ιστορία του χωριού μας.

Να ασακινισθούν συντηρηθούν όλες οι πολιτισμικές εστίες (Σχολείο, εκκλησίες, βρύσες, αγροικίες, νερόμυλοι, αλώνια).

Να ιδρυθούν μουσεία (λαογραφικό, μετανάστη, βοτανικό).

Να οργανώνονται εκδηλώσεις προβολής του χωριού.

Είναι παρατηρημένο, ότι ο Δήμος δεν έχει σε προτεραιότητα τα πολιτισμικά του τόπου, είτε από έλλειψη πόρων, είτε από άγνοια της σημασίας τους και της συμβολής τους στην μεσοπρόθεσμη ανάπτυξη του τόπου. Ανωλώνονται οι χορηγούμενες πιστώσεις σε μη αναπτυξιακά μικροέργα (τσιμεντοστρώσεις, μπαλώματα ασφαλτικά, αγροτική οδοποιία). Παράδειγμα η στασιμότητα της ολοκλήρωσης ανακίνησης το σχολείου, που είναι ανάγκη να διαμορφωθεί σε πνευματικό - πολιτισμικό κέντρο.

Νομίζω ότι είναι προτιμότερο να προγραμματίζεται μόνο ένα σημαντικό αναπτυξιακό έργο σε όλη την τετραετία της Δημοτικής Αρχής παρά τα πολλά μικροέργα που δεν συμβάλλουν στην ανάπτυξη του τόπου (π.χ. Το Δημ. Σχολείο, ή η επέκταση του υδραγωγείου ή οι αντιπυρικές ζώνες).

Είναι επείγουσα ανάγκη οι σύλλογοι του χωριού (εσωτερικού, εξωτερικού) να εξετάσουν από κοινού άμεσα τα ανωτέρω επείγοντα θέματα, να οργανώσουν ανάλογα τις δράσεις τους, να απευθυνθούν και να προχωρήσουν στην σταδιακή

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Ο φετινός Απρίλης κύλησε με ζεστό καιρό και λίγες βροχές, τα δέντρα γέμισαν ανθούς, αλλά ελάχιστοι οι καρποί στη συνέχεια, λίγα κεράσια μετρημένα ακλάδια ή μήλα καθόλου βερίκοκα, κορόμυλα και δαμάσκηνα οι ημέρες της Μεγάλης Εβδομάδας ευνόησαν τους αρκετούς επισκέπτες του χωριού.

Το Πάσχα σπάνια υπήρξε τόσο καλός καιρός για το χωριό μας.

Δυστυχώς όμως, εκτός από τη κατάργηση του εορτασμού της Αγάπης, έλειψε και η παρουσία των συλλόγων με κάποια εκδήλωση, ούτε τα καταστήματα πρόσφεραν το εορταστικό κλίμα. Οι επόμενες γιορτές Αγίου Γεωργίου, Αι Θανάση δεν συγκέντρωσαν αρκετό κόσμο αφού είχαν αποχωρήσει οι πασσαλινοί επισκέπτες.

Τον Αι Γιάννη όμως τον τίμησαν ιδιαίτερα με αρκετή συμμετοχή πατριωτών των χωριών του κάμπου.

Την ημέρα του Αγιάνη συνεργείο της ΕΡΤ επισκέφθηκε το χωριό και αφιέρωσε εκπομπή για τη Κρεμαστή, καθοριστική ήταν η συμβολή του προέδρου του τοπικού συλλόγου Θεόδωρη Παυλάκη.

Η επιστροφή των κτηνοτρόφων ήταν καθυστερημένη, αν κρίνουμε τότε επέστρεφαν παλαιότερα οι κτηνοτρόφοι μας.

Πρώτος ο αγαπητός Θεόδωρης Τσορομώκος στο Ζαραχάνι, ακολούθησαν Ξαστερουλαίικα κοπάδια.

Τον Ιούνιο έφθασαν και τα άλλα κοπάδια ανασταίνοντας τους τόπους, που αιώνες χαρακτηρίζουν την

υλοποίησή τους. Έτσι θα εξασφαλίσουμε την επιβίωση του χωριού και στο μέλλον.

Ας εξετασθεί η δυνατότητα σκοπιμότητα ροργάνωσης το 2ου συνεδρίου.

ΝΑΔ.

ταυτότητα της Κρεμαστής.

Αγίου Κωνσταντίνου η κάποτε δεύτερη μεγάλη γιορτή του χωριού, περιορίστηκε σε μια εκκλησιαστική τελετή, όμως μπορεί να καθιερωθεί με πρωτοβουλίες των συλλόγων σε σημαντική γιορτή της Κρεμαστής αντάξια των αναμνήσεων που έχουν οι παλαιότεροι Κρεμαστιώτες.

Τη πρώτη Κυριακή του Ιούνη ήταν οι Ευρωεκλογές. Η συμμετοχή ήταν κατώτερη άλλων εκλογών, τα αποτελέσματα περίπου στα ίδια ποσοστά άλλων εκλογών, κάποιος μου έλεγε από το προηγούμενο βράδυ ποια θα είναι τ' αποτελέσματα, ήταν σχεδόν ακριβής.

Τα περιβόλια των πατριωτών αυξάνουν, σύντομα υπήρχαν ντόπια νόστιμα κολοκύδια όλοι είναι στην αναμονή ντομάτας, που δεν συγκρίνεται με αυτή του εμπορίου.

Ένα από τα πιο καλά περιβόλια του χωριού, που το χρέωνε η στήλη μας στο Γιώργο Δ. Ταμβάκο διαπιστώσαμε ότι οι έπαινοι ανήκουν στη σύζυγο Ελένη.

Δημοτικά έργα στο χωριό; πολύ! φτωχή χρονιά!

Η βρύση του Αι Νικόλα παραμένει σκάμμα. Αν ρωτηθούν οι αρμόδιοι έχουν πρόταση ρεαλιστική. Ευτυχώς με πρωτοβουλία του Παναγιώτη Δρίβα έγινε συνεργείο καθαρισμού που συμμόρφωσε το γύρω χώρο.

Τοποθετήθηκε η παιδική χαρά κοντά στη βρύση, αν όμως δεν προστατευτεί υπάρχουν φόβοι πως θα θρηνήσουμε δύματα.

Την ενδέκατη Ιουλίου Σαββατόβραδο με πρωτοβουλία του κου Θ Παυλάκη και τη συνδρομή του ΟΝΑ Δήμου, στη πλατεία του χωριού το μουσικό-χορευτικό συγκρότημα Ερωτόκριτος από τη Μεγαλόνησο πρόσφερε μια υπέροχη παράσταση.

Παραβρέθηκαν αρκετοί πατριώτες μας εκπρόσωποι συλλόγων: Αθήνας και του Ελάτου, επίσης φίλοι της Κρεμαστής από τα γύρω χωριά.

Πρέπει και τα καλοκαιρινά πανηγύρια να γίνουν διαφορετικά, τονίστηκε πολλές φορές από την εφημερίδα μας η ανάγκη αλλαγών.

Είναι απαράδεκτο η ορχήστρα να εισπράττει δια αυτού του τρόπου χρήματα.

Συμφωνημένο λογικό ποσό που θα επιβαρύνει το λογαριασμό όλων είναι αυτό που γίνεται σε όλη την Ελλάδα, η επέκταση χορών μέχρι τις πρωινές ώρες της επόμενης ημέρας πρέπει να σταματήσουν. Όσοι έρχονται για καλοκαιρινές διακοπές στο χωριό δεν είναι όλοι σύμφωνοι με αυτούς τους ρυθμούς, η μεγάλη πλειοψηφία υποφέρει από τα αναγκαστικά ξενύκτια, ακόμα και αν τα μαγαζιά αδιαφορούν για τη κοινή ψυχία τις προχωρημένες νυκτερινές ώρες, πρέπει να σεβαστούν τις επιθυμίες των πολλών διαφορετικά θα αναζητηθεί η παρουσία του κράτους με καταγγελίες ο Αύγουστος ως γίνει μήνας ειρήνης και όχι αντιπαραθέσεων όπως δυστυχώς ήταν τα τελευταία χρόνια.

Τα μαγαζιά του χωριού έχουν μεγάλο μερίδιο ευθύνης στη προβολή του χωριού.

Όποιος επισκέπτεται το χωριό πρέπει να φεύγει με τις καλλίτερες δυνατόν εντυπώσεις.

Αυτό θα συμβεί από τη ποιότητα και τη πρωτοτυπία των φαγητών, από τη καθαριότητα τόσο των χώρων των μαγαζιών όσο και του προσωπικού των μαγαζιών το οικονομικό δεν είναι το κυρίαρχο θέμα για την επιλογή της Κρεμαστής.

Συχνός επισκέπτης.

ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΕΣ ΤΟ 1865

Ανασκαλίζοντας τα κρατικά αρχεία, φέρνουμε στο φως τον εκλογικό κατάλογο του μακρινού 1865

Στο εκλογικό κατάλογο του Ζάρακα αναγράφονται μόνο άνδρες, οι γυναίκες στην Ελλάδα πρωτοψήφισαν το έτος

1954, οι άνδρες έχουν γεννηθεί προ του έτους 1844

Δήμαρχος τότε ήταν Αν. Παπαμιχαλόπουλος Κρεμασιώτης

Δημοσιεύουμε ένα μέρος του καταλόγου

Α/Α	Όνομα και επώνυμο	Ηλικία	Όνομα πατρός	Επάγγελμα
1	Αντώνιος Παπαρίτης	55	Παναγιώτης	Γεωργός
2	Αναστάσιος Παναγιώτης	26	Κώστας	
3	Αναστάσιος Δημητρίου	27	Ιωάννης	Γεωργός
4	Αναστάσιος Δημητρίου	28	Γεώργιος	Γεωργός
5	Αλέξιος Πριφτάκης	60	Ιωάννης	
6	Αντώνιος Επιστερούλης	45	Γεώργιος	
7	Αθανάσιος Τερζής	42	Γεώργιος	
8	Αθανάσιος Κυριακίτης	40	Γεώργιος	
9	Αθανάσιος Δρίδας (Π)	28	Γεώργιος	
10	Αναστάσιος Μανίκης (Π)	29	Παναγιώτης	
11	Αναστάσιος Παπαζωάννου	30	Παναγιώτης	
12	Αναγνώστης Παπαζωάννου	26	Ιωάννης	
13	Αντώνιος Δρίδας (Θ)	55	Ιωάννης	
14	Αντώνιος Χαραμής (Θ)	35	Θεόδωρος	
15	Αντώνιος Δούνιας (Ν)	35	Δημήτριος	
16	Γεώργιος Σταμογιάννης (Π)	27	Παναγιώτης	
17	Γεώργιος Παναγιώτης (Π)	25	Πάνος	
18	Γεώργιος Παναγιώτης (Ν)	28	Παναγιώτης	Γεωργός
19	Γεώργιος Σταμογιάννης	27	Γεώργιος	
20	Γεώργιος Κοσμάς	50	Κώστας	
21	Γεώργιος Τζάκας	50	Νικόλαος	
22	Γεώργιος Δάγγης	70	Μητσής	
23	Γεώργιος Λάδας	27	Ιωάννης	
24	Γεώργιος Δρίδας	40	Ιωάννης	
25	Γεώργιος Τζορομάκης	48	Κώστας	
26	Γεώργιος Πουλάκης	30	Χρήστος	
27	Γεώργιος Φριντζήλης	30	Θεόδωρος	
28	Γεώργιος Πολυλάκης	35	Παναγιώτης	
29	Γεώργιος Τερζής	76	Νικόλαος	
30	Γεώργιος Χαραμής	66	Ιωάννης	
31	Γεώργιος Πουλάκης	26	Θεόδωρος	Γεωργός
32	Γεώργιος Παπαμιχαλόπουλος	35		
33	Γεώργιος Επιστερούλης	32		
34	Γεώργιος Παπαζωάννου	32	Ιωάννης	
35	Γεώργιος Σοφός	33	Ιωάννης	
36	Γεώργιος Παπαγεωργιάκης	35	Νικόλαος	Γεωργός
37	Γεώργιος Πριφτάκης	50	Ιωάννης	
38	Γεώργιος Τζιγγαρής	45	Νικόλαος	
39	Γεώργιος Επιστερούλης	32		
40	Γεώργιος Παπαλάκης	48	Ιωάννης	
41	Γεώργιος Παπαλάκης	30	Δημήτριος	Γεωργός
42	Γεώργιος Μπουτζίλης	30	Ιωάννης	
43	Γεώργιος Ζώλης	24	Πάνος	
44	Γεώργιος Παπαμιχαλόπουλος	25	Παναγιώτης	
45	Γεώργιος Χαραμής	30	Ιωάννης	
46	Γεώργιος Ορφανός	31	Ιωάννης	
47	Γεώργιος Δρίδας	35	Πάνος	
48	Γ. Χαραμής ή Κομπουτζός	60		
49	Δημήτριος Σκαρμπούτζος	30	Νικόλαος	
50	Δημ. Πρόντζος ή Τερζός	35	Πάνος	

51	Δημήτριος Παπαλάκης	23	Νικόλαος	Γεωργός
52	Δημήτριος Δρίδας	44	Γεώργιος	Γεωργός
53	Δημήτριος Παπαλάκης	24		
54	Δημήτριος Τζορομάκης	25		
55	Δημήτριος Ανδρουλάκης	30	Νικόλαος	
56	Δημήτριος Επιστερούλης	45	Γεώργιος	Γεωργός
57	Δημήτριος Πουλάκης	30	Χρήστος	
58	Δημήτριος Τζιγγής	50	Νικόλαος	
59	Δημήτριος Βαρουμιχάκης	30	Ιωάννης	Γεωργός
60	Δημήτρ. Παπαμιχαλόπουλος	49	Αναγνώστης	
61	Δημήτριος Χαραμής	75	Ιωάννης	
62	Δημήτριος Γκιουζέλης	38	Πάνος	
63	Δημήτριος Ζουμπούνης	45	Ευστάθιος	Γεωργός
64	Δημήτριος Πριφτάκης	50	Θεόδωρος	
65	Δημ. Τζιγγαράς	55	Πάνος	Γεωργός
66	Δημήτριος Παπαλάκης	65	Ιωάννης	
67	Δημήτριος Γκιουζέλης	26	Θεόδωρος	
68	Δημήτριος Μπουτζίλης	38	Ιωάννης	

(Συνέχεια στη σελ. 5)

Όψιμος Θέρος

Έτος χίλια εννιακόσια πενήντα οκτώ, χρονιά όψιμη. Τα πολλά χιόνια του Φλεβάρη φέρανε πίσω τ'άνθισμα των δέντρων και τα φύτρα των σπαρτών. πήγε Μάης για να στρώσει ο καιρός, τότε σκάνε δειλά-δειλά τα πρώτα φύλλα στ'αμπέλια, στις μουριές, τις μηλιές και στα ροδάμια.

Πέρασε του Αι Κωνσταντίνου για να δούμε ξεστάχασμα στα σπαρτά και τα ροδάμια να πρασινίζουν τις βουνοπλαγιές.

Μεγάλη ευτυχία φέτος στα γεννήματα, τα μαυραγάνια κυματίζουν στις λάκες της Στερνίτσας του Λαμποκαμπιού αλλά και στα σκαρφαλωμένα στις πλαγιές του Χιονοβουνιού πεζούλια.

Έφτασε είκοσι Ιούνη και τα δρεπάνια ήταν ακόμα κρεμασμένα, οι αχόρταγοι στη δουλειά μπάρμπα Νικολάκης-Καμαρινός-Κοροβεσαίοι-Μαύρος είναι στα καρφιά.

Λίγο μετά τα μέσα του Ιούνη ο ήλιος ζεμάταγε από τις πρώτες ώρες της αυγής, τα γιδοπρόβατα άρπαζαν βιαστικά το χλωρό κλαρί και τρέχανε στον ίσκιο να σταλίσουν.

Τ'άγανα των σπαρτών πήραν απότομα κιτρινωπό χρώμα, προσκαλούσαν τ' αφεντικά να ζυγώσουν τους τόπους τους.

Τη Κυριακή το δειλί είκοσι τρεις του μήνα με το κλείσιμο του σχολείου η εμπροσθοφυλακή του θέρους ξεκινά, φόρτωμα στο μούλαρι κακκάβια, η τζούμα, μερικά αλουμινένια πιάτα, η βίκα, η τέστα, το ψαθί, στα τράστα δυο καρβέλια ψωμί, η φακή, τ'αρμάθια, οι ελιές, χυλοπίτες-τραχανάς μια καραφίνα λάδι, μια πάνινη σκούλα αλάτι, πατάτες, σκόρδα, κρεμμύδια ένα γαλόφι κρασί τα βασικά κουμάντα.

Ακολουθούσαν οι μαλτέζες δεμένες με τα καπίστρια τους στα κολιτσάκια του σαμαριού, τα ακονισμένα δρεπάνια τοποθετημένα στη λινάτσινη αγάνα στο πλάι του σαμαριού, η αντρομίδα επικάλυπτε τα γιαρμπαγάνια του σαμαριού το μούλαρι φορτώθηκε καταγκάμηλα, αλλά και λίγα στο γαϊδούρι, έμεινε λίγος χώρος στο σαμάρι να καβαλήσει ο παππούς, πισωκάπουλα εγώ.

Μια ώρα δρόμος το χωράφι, φιδίσιος δρόμος ανάμεσα σε κουμαριές, πουρνάρια γλαντινιές και έλατα.

Φτάσαμε στο καλύβι πριν βασιλέψει ο ήλιος, το κλειδί ήταν στη σε λίγους γνωστή πέτρα, ξεκλειδώσαμε τη πόρτα σκάσαμε το μικρό παραθυράκι, είδα σαρωμένο το μισοφωτισμένο καλύβι όλα στη θέση τους, άρχισε το ξεφόρτωμα των ζώων.

Το τράστιο με το ψωμί και τις τροφές κρεμάστηκε στις τράβες, από το κίνδυνο των μυρμηγκιών αλλά και των πο-

νικιών, που δύσκολα γλίσταναν από τις κουκουμάνες. Κοντά στη παρεστιά βάλαμε τη βίκα με το νερό, πιο πέρα το ψαθί τις κουρέλες και τις αντρομίδες, κάτω από τη κερασίνα κοντά στη στέρνα δέσαμε τις γίδες, λίγο πιο πέρα κάτω από τη γκορτσιά δέθηκαν τα ζά, να μη φτάνουν τα σπαρτά, οι μουριές που τα καταδίωναν, αραίωναν όταν βράδιαζε.

Όσο υπήρχε το φως της ημέρας κάτω από τη μεγάλη γκορτσιά στρώσαμε το ψαθί πάνω του την αντρομίδα, για μαξιλάρια; διπλωμένα τα τράγια σακιά, ο παππούς άρμεξε τις γίδες ανάψαμε μικρή φωτιά με ξερά αγκάθια, βάλαμε στο πήλινο τσουκάλι το γάλα ρίξαμε αλάτι και σιγόβρασε στη χαμηλή φωτιά, τη τζούμα (ξύλινο μεγάλο βαθύ πιάτο) γεμίσαμε μπουκιές από το καρβέλι, ρίξαμε το γάλα και το βραδινό φαγητό μας ετοιμάστηκε, όταν τα τριζόνια χάλασαν τον κόσμο με το τρι-τρι ενώ από τα έλατα του Χιονοβουνιού κατέβαινε κρύο αεράκι, ήρθε ο ύπνος που κράτησε μέχρι το χάραμα.

Αυγή-αυγή έφτασε το υπόλοιπο προσωπικό των θεριστών: μάνα-πατέρας-αδερφή αλλά και οι βοηθοί μπάρμπα Δημήτρης-θεία Φρούδα με τα μικροσκοπικά γαϊδουράκια τους. Στο άλλο μας μούλαρι είχαν φορτωθεί τα υπόλοιπα σύνεργα που θα χρειαζόντουσαν για τις δεκαπέντε και πλέον ημέρες του θερισμού.

Πριν σκάσουν από το Χιονοβούνι οι πρώτες ηλιακτίδες τα δρεπάνια είχαν αρχίσει τη δράση, χοντρά λιμάρια απλωνόταν στο θερισμένο χωράφι. Ευτυχώς η καλή χρονιά ευνόησε τη σίκαλη που σπάρθηκε κοντά στο καλύβι για να εξασφαλίσει τα δεματικά, έτσι ήταν εύκολο να δεθούν γερά τα καρπισμένα δεματικά.

Πίσω στις καλαμιές μπορούσαν να βοσκήσουν τα μούλαρια, οι γίδες και τα μαρτίνια, όμως με τη δική μου αυστηρή παρακολούθηση, μήπως αρπάξουν από τα σπαρτά.

Οι θεριστάδες προχωράν ασταμάτητα, πρέπει να τελειώσουν γρήγορα αφού η χρονιά ήρθε τόσο όψιμη.

Την ώρα που ο ήλιος είναι στη μέση, από το βουνό μέχρι το κέντρο του ουρανού γίνεται μικρή διακοπή για κολατσιό, ελιές ψωμί ίσως και λίγο τυράκι, τα παιδιά τρώμε αλατισμένο γάλα με μπουκιές, πίνουν νεράκι από τη βίκα και συνεχίζουν μόνο η μάνα μένει για λίγο πίσω, ανάβει τη φωτιά βάζει πάνω σε δυο πέτρες, που έχουν τοποθετηθεί κοντά στη φωτιά, το κακκάβι γεμάτο νερό επιστρέφει μόλις πάρει βράση το νερό να ρίξει τ'αρ-

μάθια. Δική μου υποχρέωση η παρακολούθηση της φωτιάς και του βρασμού, όταν ο ήλιος ζυγώνει στη μέση τ'ουρανού, στρώνεται κάτω από τη γκορτσιά κατά γης το τραπέζι, η τζούμα στη μέση γεμάτη αρμάθια με μπόλικο λάδι, μερικά σκόρδα το ψωμί μοιρασμένο οικονομικά, όσο είναι μαλακό και δε φτουράει, σε μας τα παιδιά δίνεται λίγο τουλουμοτύρι ξέρουν πόσο αντιπαθούν τα λάχανα τα παιδιά.

Φάγαμε στα γρήγορα, η δουλειά συνεχίζεται αμέσως έστω και αν ο ήλιος καβουρντίζει. Εγώ πηγαίνω το κακκάβι, τη τζούμα και τα πιρούνια για πλύσιμο στη στέρνα, πριν βραδιάσει θα χρειαστούν.

Το δειλί αρχίζει να δροσίζει, τα δεματία γίνανε αρκετά αρχίζει το φόρτωμα στα ζα τέσσερα στο γαϊδούρι έξι στα μούλαρια, ευτυχώς τ' αλώνι είναι κοντά, η θημωνιά αρχίζει να θεμελιώνεται.

Οι θεριστάδες με το που δρόσισε έχουν κουράγιο για τραγούδι, ακούω το μπάρμπα Δημήτρη να ξεκινάει «σέκω Διαμάντω να πάς για ξύλα...»

Το συνεχίζουν οι υπόλοιποι, ακούγονται τραγούδια από εργατιές γειτονικών χωραφιών.

Η φωτιά στο φωτογώνι ανάβει ξανά, πάλι το κακκάβι με νερό να βράζει, καθάρισα τη φακή τη ξέπλυνα στη στέρνα, καθάρισα τα σκόρδα βρήκα το μπελτέ, τη βάγια έφερα το λάδι ανακάτεψα με τη ξύλινη κουτάλα, ήρθε κανά δυο φορές η μάνα και το φαγητό μοσκομύρισε, πριν το κατεβάσουμε ο παππούς πρόσθεσε νερό για ν' αυξηθεί το ζουμί.

Το φαί είναι έτοιμο ανακοίνωσα, οι θεριστάδες κρέμασαν τα δρεπάνια στη γκορτσιά.

Η τζούμα ήταν στη μέση του τραπεζιού, μέχρι τη μέση μπουκιές επικαλύφθηκαν με τη ζεστή φακή, τα κουτάλια άστραψαν, βάλαμε και την υπόλοιπη φακή, οι άντρες συνέχισαν το φαί πίνοντας μερικά ποτηράκια κρασί, η πείνα και η κούραση υποχωρούσαν όσο άδειαζε η τζούμα.

Υποχρέωση μου να βάλω στο άδειο κακκάβι νερό να μπει στη φωτιά πριν σβήσει ώστε να καλοπλυθούν τα σύνεργα το φαγητού, πριν σταματήσουν τη ποτή οι άντρες η μάνα έστρωσε το ψαθί τις αντρομίδες τις κουρέλες έβαλε τα σακιά περιτυλιγμένα με κουρέλα για μαξιλάρι, έκαναν το σταυρό τους, πριν σκοτεινιάσει, πριν οι γκιώνηδες και οι κουκουμάνες αρχίσουν τη παράσταση τους τα πρώτα ροχαλητά τάραζαν το τόπο, δε θα έχει χαράξει η άλλη μέρα που οι σκληραγωγημένοι άνθρωποι θα βρεθούν στις επάλξεις τους.

Μιχάλης Δούνιας

ΣΤΗΛΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

(Της Μαργαρίτας Δούνια)

Ο Άλαν Γουλφ έγραψε κάποτε πως ο κόσμος μας χαρακτηρίζεται από διακρίσεις και πως σε κάθε περίοδο της ανθρώπινης ιστορίας υπήρχαν ομάδες που καταπίεζαν άλλες συστηματικά. Κατέληγε στο άρθρο του λέγοντας πως δεν υπάρχει, στην ανθρώπινη ιστορία, πιο συστηματική καταπίεση, πιο βαθιά ριζωμένη, από αυτήν με κριτήριο το φύλο.

Αναρωτήθηκα, διαβάζοντας τις σκέψεις του, αν στην εποχή που ζούμε, έχοντας σε μεγάλο βαθμό επιλύσει ζητήματα ισότητας (ακόμα και με την άποψη πως δεν τίθεται καν θέμα ισότητας γιατί ισodυναμεί με μια έμμεση παραδοχή της μη ύπαρξής της), το φαινόμενο αυτό επιβιώνει. Και επιπλέον προσπάθησα να σκεφτώ με ποιο τρόπο αυτό εμφανίζεται και ιδιαίτερα αν αγγίζει τη μικρή κοινωνία του χωριού μας. Εξάλλου, οι εποχές που οι γυναίκες κρυφοκοίταζαν τη ζωή μέσα από τα παράθυρα των σπιτιών τους, την αφουγκράζονταν σιγανά σαν κουτσομπολιό τα βράδια στις ρούγες, μάθαιναν τις εξελίξεις της σαν απόηχο της αγοράς που δεν πλησίαζαν, ή μέσα από μισόλογα αυταρχικών συζύγων και πατεράδων, διαμόρφωναν τη δική τους ζωή με αποφάσεις τρίτων, έχουν ευτυχώς παρέλθει.

Ένας άλλος Αμερικανός ιστορικός, ο Χάουαρντ Ζίν, αναφέρει πως στην Αμερικάνικη ιστορία μετρά κανείς εκατοντάδες ονόματα αξιομνημόνευτων ανδρών για το αμερικάνικο έθνος. Ο αντίστοιχος αριθμός γυναικών άξιων μνείας είναι μόλις 64. Ίσως λοιπόν εκεί να βρίσκεται η απάντηση στο ερώτημα που θέτω. Μια από τις πολλές και δύσκαμπτες μορφές διάκρισης είναι αυτή ακριβώς, η στέρηση του δημόσιου Λόγου,

της έμφυλης λεκτικής εκφοράς. Ίσως, για κοινωνίες που θέλουν να φαντάζονται εαυτούς ως «προοδευτικές» να είναι πλέον ορατή η ανάγκη «αποκατάστασης» της ιστορικής μνήμης με την παρουσία γυναικών, που δεν υπήρξαν ποτέ ιστορικά απούσες.

Οι σπουδές φύλου δεν είναι καινούργιες σε ακαδημαϊκά περιβάλλοντα, ιδιαίτερα της Δύσης, ενίοτε δε, χαρακτηρίστηκαν από υπερβολές ή μονομέρεια. Ωστόσο η θεσμοθέτηση ή το ακαδημαϊκό ενδιαφέρον δεν ανακλούν πάντα την κοινωνική πραγματικότητα. Επαναφέροντας το θέμα στα πλαίσια του χωριού μας, το ερώτημα τίθεται εκ νέου: ήταν πραγματικά οι γυναίκες στο περιθώριο της μικρής τοπικής κοινωνίας;

Σκεπτόμενη την παρούσα στήλη έρχονται στο μυαλό μου διάφορες εικόνες. Στη μια ποζάρει με νυφικό ένα κοριτσάκι δεκαπέντε χρονών, η Καλομοίρα Δούνια, παντρεμένη άγουρα στην Μασαχουσέτη των ΗΠΑ. Η άλλη εικόνα έρχεται από μια γυναίκα που μετανάστευσε μόνη της για τον Καναδά, η Χρυσάνθη Γκιουζέλη και ήταν εκείνη που «κάλεσε» τον άνδρα της εκεί, έχοντας ήδη βρει δουλειά. Υπάρχουν τόσες άλλες. Πως λοιπόν η μετανάστευση επί σειρά ετών, θεωρείται ανδρική υπόθεση; Πως οι γυναίκες αυτές, εργάτριες στις νέες τους πατρίδες, νοικοκυρές που κράτησαν και κληροδότησαν την κουλτούρα του τόπου τους, νύφες δια φωτογραφίας που ρίσκαραν και τόλμησαν, σπουδάστριες που άνοιξαν ορίζοντες, γυναίκες μετανάστριες που έστειλαν εμβάσματα ή κάλεσαν αδέρφια και γονείς ακόμα, έμειναν στο περιθώριο; Ίσως η απάντηση να βρίσκεται στο γεγονός ότι η μετανάστευση στο

λαϊκό φαντασιακό, εμφανίστηκε ως κατόρθωμα, που άρα θα αναλογούσε στο πρότυπο του άνδρα-ήρωα και από το οποίο η γυναίκα ήταν αποκλεισμένη. Επιπλέον, καθώς η μετανάστευση παρουσιαζόταν ως οικονομική λύση, αφορούσε κυρίως τους άνδρες, είτε γιατί αυτοί θεωρούνταν οι «δουλευτές» του σπιτιού, είτε γιατί όσες γυναίκες δεν εργάζονταν στη νέα τους πατρίδα, θεωρούνταν αυτομάτως «αμελητέα ποσότητα» ή «συνοδεία του άνδρα-δουλευτή».

Ωστόσο, ακόμη και ο χαρακτηρισμός του άνδρα ως μοναδικού στυλοβάτη της οικιακής οικονομίας είναι παραπλανητική. Κάθε σπιτικό στηριζόταν, καθ' όλη την διάρκεια της ιστορίας, στα θηλυκά του μέλη. Πόσες Κρεμαστιώτισσες δεν δούλεψαν στη γη, δική τους ή ξένη; Για πόσες τα χωράφια ή και τα σπίτια δεν ήταν προικιά τους που άρα συνεισέφεραν ουσιαστικά στην οικονομική δυναμική του νέου τους σπιτικού; Πόσες γέννησαν τα παιδιά τους στα χωράφια, στα χέρια γυναίκας μαμής, όπως η Χρυσούλα Παναρίτη; Πόσες, όπως μου ανέφερε στις ιστορίες της η γιαγιά μου, Φυλλιώ Δούνια, πέρασαν μήνες σε ξένη δούλεψη, στα χωριά τους ως εργάτριες εξασφάλιζαν το λάδι και το σιτάρι του σπιτιού τους, λαμβάνοντας το 1/10 της σοδειάς που παρήγαγαν ως αντάλλαγμα; Πόσες δεν έστηναν διπλά σπιτικά, ως γυναίκες κτηνοτρόφων ακολουθώντας την εποχική μετακίνηση των κοπαδιών;

Υπήρξαν κι άλλες, που δούλεψαν ως υπηρέτριες σε εύπορα αστικά ή μη σπίτια. Στερήθηκαν από μικρή ηλικία την προστασία του σπιτιού τους για να εργάζονται κι έτσι να φτιάξουν την προίκα τους, να

ΚΡΕ-
ΜΑΣΤΙΩ-
ΤΙΣΣΕΣ
«ΜΕΣΟ-
ΠΟΛΕΜΟΥ»

σπουδάζουν μικρότερα αδέρφια, να γηροκομήσουν γονείς και τόσα άλλα που δικαιολογούν την εκμετάλλευσή τους ή έστω, την θυσία τους, χωρίς φυσικά να λείπουν οι περιπτώσεις γυναικών που θυμούνται με θετικά χρώματα τούτη την εμπειρία. Νεαρό κορίτσι ήταν και η Ματίνα Χαραμή που αναφέρθηκε στο προηγούμενο τεύχος, όταν η οικογένειά της την έστειλε ως υπηρέτρια στις Σπέτσες και από εκεί στην Αμερική.

Υπήρξαν ακόμα γυναίκες που έμειναν μόνες, είτε χήρες, είτε λησμονημένες από συζύγους μετανάστες που μόνο η φωτογραφία τους θύμιζε ότι υπήρξαν. Οι γυναίκες αυτές ανέστησαν παιδιά, αντιμετώπισαν την εγκατάλειψη, την οικονομική δίνη και κυρίως, το βάρος του κοινωνικού ελέγχου, το άγρυπνο μάτι μιας κοινωνίας που είχε αναλάβει ρόλο επιτηρητή της ηθικής τους υπόστασης, μιας και ως απροστάτευτες από αρσενικά μέλη,

ήταν η εύκολη λεία, ο συχνότερος στόχος.

Τέλος υπήρξαν γυναίκες που διατέλεσαν δασκάλες, νεαρές μαθήτριες μεγαλύτερων τάξεων που ανέλαβαν να διδάξουν σε καιρούς δύσκολους όπως η Κατοχή, κορίτσια που σπούδασαν κι έφτασαν ψηλά και άλλα που θα είχαν διαπρέψει αν τους είχε επιτραπεί. Νεαρές γυναίκες που έφυγαν για τόπους μακρινούς ή κοντινούς, αναζητώντας την πρόοδο, την πνευματική, ηθική και κοινωνική ανάπτυξη.

Με όλα τούτα δεν επιχειρώ να αποδείξω το αυτονόητο. Θα ήταν σα να ισχυρίζομαι πως ανακάλυψα τον τροχό. Αυτό που παραθέτω με το παρόν άρθρο είναι η ανάγκη αναδιήγησης της ιστορίας μας, ιδωμένης πια ως το σύνολο των γεγονότων που αφορούν τους άνδρες και τις γυναίκες του χωριού μας. Η αποκατάσταση της ιστορικής μνήμης είναι πλέον ανάγκη επιτακτική.

English Version

Alan Wolf wrote in one of his articles that our world is embedded with discriminations and that throughout human history there were groups that subordinated others. In the same article he concludes by saying that "of all the ways that one group has systematically mistreated another, none is more deeply rooted than the way men have subordinated women".

As I was reading his thoughts, I wondered whether in our times, where equality issues have been resolved (even if we state that there are no equality issues altogether because that would mean indirectly that there is inequality and we therefore cannot accept that there is) the phenomenon still exists. And

if so, in what way would it touch upon our small village community? Besides, the times that women were prying life behind closed windows, eavesdropping life through low-voiced discussions among female night-gatherings, found out news as the echo of the life in "plateia" to where they had no access, or through the laconic comments of authoritarian fathers and husbands and worst of all, let other people decide upon their own lives, are fortunately, forever gone.

Another American historian, Howard Zinn, mentions that there are hundreds of immortalized American men and only a handful of women. The number of women worth

(Συνέχεια στη σελ. 4)

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ ΘΗΛΕΩΝ 1957

ΣΤΗΛΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ (Της Μαργαρίτας Δούνια)

(Συνέχεια από τη σελ. 3)

remembering for the American nation is only 64. Perhaps this is where the answer to the question I posed can be found. One of the many forms of discrimination and perhaps one of the hardest to overcome is that of the deprivation of speech, of gendered narrative. Perhaps for societies that think of themselves, or claim to be 'progressive' it is essential by now, to reconstitute historical memory by including the presence of women, who were in fact, never absent from it.

Gender or feminist studies are not new in academic circles, especially of the west and at times they could have been characterized by hyperbole or onesightedness. However, the institutionalization, or the academic interest do not necessarily reflect reality. Bringing the subject back to the context of our village, I will have to re-phrase it: were women actually ever marginalized in this small local society?

Thinking about my column, several different images cross my mind. One of them is a picture of a young girl, prematurely dressed up as a bride in Massachusetts, Kalomoira Dounia. The other one is the image of Chrysanthi Giouzeli, who migrated single to Canada, got a job and 'invited' her husband herself. There is so much more to say. How is it then that migration is considered a male issue? How did these women, labourers in their new homes, housewives who maintained and bequeathed their home traditions and culture, picture-brides who risked and dared, students who broadened their horizons, women of all ages and statuses that sent remittances or even invited family members abroad, get lost in the margins? Perhaps the answer is in the fact that for popular imagination, migration is seen as an achievement, to which only the image of the male-hero is suitable, leaving women out. Moreover, since migration is perceived as an economic solution to poverty, it was only the male breadwinner that deserved the role and the attention. Especially in the cases where women migrants did not work, they were simply considered to be 'male apparatuses'.

However, even the very characterization of men as the sole breadwinner in the family is misleading. Every household has always depended on its female members. How many women in Kremasti spent their lives working on the harsh land, either they owned it or not? How many women gave land and houses as dowry to their husbands, thus

contributing significantly to the household economy? How many had their children in plain air with the help of a female midwife such as Chrysoula Panariti? How many of them worked year round in the flatlands of nearby villages, deprived of their families yet earning through their hardships the family's yearly needs for barley and olive oil (since payment was allotted to them on the basis of 1/10 of what they returned as yield)? How many of them organized their lives split among two households, following the seasonal movement of flocks of sheep?

There were many others, who worked as domestic servants for rich urban or suburban houses. They were deprived of their families from a very young age in order to work for their dowries, for helping younger brothers to go to school, for sending money to elderly parents, all sorts of reasons to justify their cruel exploitation, or at least, sacrifice, even if some of them keep positive memories from such an experience. Matina Haramis, was a teenage girl when she was sent as a domestic servant in the island of Spetses and then in the United States. (Her story appeared in our last issue)

There were other women who were alone, widowed early or abandoned by husbands who were trying their luck as migrants away from home and only a wedding picture hanging on a wall would remind them of their existence. These women raised their children, faced all possible economic hardships and most of all dealt with the harshness of social control from a local society that had taken up the role of inspector of their morality, since deprived of the protection of males in their life, they were the easy target.

Finally there were women who worked as teachers, students of higher grades who had to take up the role of instructors during hard times, such as WWII, girls who studied in universities and others who would have thrived given the opportunity to study. There were young women who left for places distant or not, with only one goal in their minds, to develop mentally, morally, socially.

With the present article I am not trying to prove what has already been proven. I could never say that I invented the wheel. What I want to draw your attention to is the need to re-narrate our history, perceived as the set of events concerning both men and women of our village. The reconstitution of memory can no longer wait.

Καλομοίρα Ν. Δούνια: Γάμος με Κ. Καλογεράκο, 1918 Η.Π.Α.

Γειτόνισσες: Ελένη Δρίβα - Ελένη Κοσμά.

ΗΤΑΝ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΤΟΤΕ

Το «τότε» αναφέρεται στην περίοδο πριν από το 1955.

Ας θυμηθούμε τον τότε τρόπο ζωής μιας τυπικής οικογένειας του χωριού μας.

Γιαγιά-παππούς, μάνα-πατέρας και πάνω από 5 παιδιά (αρσενικά, θηλυκά) η σύνθεση της οικογένειας. Όλοι εκτός από τα παιδιά κάτω των 5 χρόνων, στη δουλειά, συντελεστές παραγωγής, για να επιβιώσει η οικογένεια.

– Ξωμάχοι ο παππούς, ο πατέρας και τα παιδιά. Στο καμάτι, στα ξύλα της φωτιάς, στο δέρο, στο αμπέλι στα ζωντανά.

– Η μάνα και τα ενήλικα κορίτσια στα καμποχώρια μάζευαν ελές ή δέριζαν σε ξένους ιδιοκτήτες, για να έχει η οικογένεια το λάδι της χρονιάς και το ψωμί της, όταν σώνονταν το αλεύρι που παραγόταν από σιτηρά του χωριού.

– Η γιαγιά φρόντιζε το πρωινό των παιδιών (κρασόψωμο, ή ελές με καψαλιστό ψωμί, ή γάλα με αλάτι από τη γίδα του σπιτιού) και το φαγητό της ημέρας για την οικογένεια (συνήθως άγρια λάχανα σε όλες τις τεχνικές μαγειρικής (βραστά γιανβί, πίτες, αρμάδι).

– Τα σχολιαρόπαιδα στο σχολείο πρωί και απόγευμα, ξυπόλητα και πεινασμένα, και τις εκτός σχολείου ώρες, φρόντιζαν τις γίδες του σπιτιού και κάναν κανένα δέλημα, στους γείτονες.

– Στο δέρο και στον τρύγο όλη η οικογένεια παρούσα, για να εξασφαλίσει το ψωμί και το κρασί της χρονιάς.

Η οικογένεια συνεκτική, αγαπημένη μια γροδιά.

Ο παραπάνω τρόπος ζωής στην περίοδο εκείνη των παιδικών μας χρόνων και παλαιότερα, είχε τα παρακάτω εντυπωσιακά για σήμερα χαρακτηριστικά;

α. Λιτή διατροφή.

Χορτοφαγία σχεδόν όλη την εβδομάδα, καθόλου λιπαρές τροφές.

Οινοποσία (άντρες, γυναίκες και παιδιά μέσω κρα-

σόψωμου) σε μεγάλη ποσότητα ημερησίως, με ιδιαίτερη επίδοση οι γιαγιάδες.

β. Κίνηση

Καθημερινά πλην Κυριακής περπάτημα σε αποστάσεις πάνω από 10 χιλιόμετρα για τις αγροτικές δουλειές, για να μαζέψουν λάχανα ή να φέρουν καυσόξυλα.

γ. Δεν είχε άγχος.

– Όλοι οι άνθρωποι του χωριού ζούσαν σε καθαρό περιβάλλον, είχαν το ίδιο επίπεδο ζωής, δεν υπήρχε ανταγωνισμός, ήταν μονιασμένοι, αποτελούσαν υποδειγματική κοινωνία. Κύρια επιδίωξη τους η εξασφάλιση του «ψωμιού» της χρονιάς (σιτηρά, λάδι, κρασί).

Με αυτόν τον τρόπο ζωής πάντα το θερμιδικό ισοζύγιο του ανθρώπου του χωριού ήταν αρνητικό (καύσεις μεγαλύτερες από τις εισαγωγές).

Οι άνθρωποι του χωριού που ζήσαν αυτόν τον απλό τρόπο ζωής στο χωριό, είχαν σε όλη τους τη ζωή πολύ καλή ηγεία και μακροημέρευσαν (πέρασαν τα 90 χρόνια).

Στη υποτιθέμενη σύγχρονη εποχή των ανέσεων, της τέλειας τεχνολογίας, της επάρκειας και του άκρατου καταναλωτισμού οι απαιτήσεις και οι ιατρικές καμπάνιες για την εξασφάλιση καλής υγείας (σωματικής, ψυχικής) υποδεικνύουν τον παραπάνω περιγραφόμενο τότε τρόπο ζωής [Υγιεινή διατροφή (παραδοσιακή), κίνηση, όχι άγχος].

Συγκρίνοντας σήμερα τις δύο περιόδους (την τότε προ του 1955, και την μετέπειτα) δυσκολεύομαι να απαντήσω στο ερώτημα της επικεφαλίδας του σχολίου μου «Ήταν τότε καλύτερα;».

Ρώτησα και άλλους αγαπητούς φίλους Κρεμαστιώτες, ισόκαιρους μου, που ζήσαμε στις δύο εποχές και ομόφωνα αποφανθήκαμε «μάλλον ήταν καλύτερα τότε».

N.A.D.

Γυρίζοντας από το Κεφαλόγβρουσο

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ 1960

ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΕΣ ΤΟ 1865

(Συνέχεια από τη σελ. 2)

63	Δημήτριος Μπούτζαλης	30	Πάνος	»
70	Δημήτριος Μπούτζαλης	26	Θεόδωρος	γέωργος
71	Δημήτριος Μπούτζαλης	23	Πάνος	»
72	Δημήτριος Χαραμής	23	Ιωάννης	»
73	Δημ. Καλκάνης ή Παρασχος	50	Αμπρίνος	»
74	Δημήτριος Νεσφώτιστος	23	Ιωάννης	»
75	Ζαχαρίας Τζαρομόκος	42	Κώστας	»
16	Ηλίας παπαμιχαλόπουλος	40	Αναγνώστης	»
77	Ηλίας παπαδημητρίου	45	Κομμάς	»
78	Ηλίας Δρίδας	25	Κυριάκος	»
79	Θεόδωρος Παναρίτης	23	Αντώνιος	»
80	Θεόδωρος Μανουσός	23	Ιωάννης	γέωργος
81	Θεόδωρος Φριντζήλας	55	Γεώργιος	»
82	Θεόδωρος Πυλακας	50	»	»
83	Θεόδωρος Ζώταλης	30	Νικόλαος	»
84	Θεόδωρος Αρφατσης	26	Δημήτριος	»
85	Θεόδωρος Αγγής	27	»	Γεωργός
86	Θεόδωρος Οικονομακτς	65	Αναγνώστης	»
87	Θεόδωρος Σοφός	28	Ιωάννης	»
88	Θεόδωρος Ζώταλης	25	Κώστας	»
89	Θεόδωρος Ταμδακος	30	Γεώργιος	»
90	Θεόδωρος Γαλιτσης	60	Πάνος	»
91	Θεόδωρος Μπούτζαλης	50	Ιωάννης	»
92	Θεόδωρος Τζαρομόκος	32	Κώστας	»
93	Θεόδωρος Μπούτζαλης	25	Παναγιώτης	»
94	Θεόδωρος Δρίδας	40	Αντώνιος	»
95	Θεόδωρος Δρίδας	38	Κυριάκος	»
96	Θεόδωρος Χαραμής	33	Ιωάννης	»
97	Θεόδωρος Ορφανός	34	»	»
98	Ιωάννης Σταμογιαννος	35	Πάνος	»
99	Ιωάννης Σααρμούτζης	26	Νικόλαος	»
100	Ιωάννης Παναρίτης	35	»	»

Η εφημερίδα μας
χρειάζεται τη
συνδρομή
των αναγνωστών της

ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Έκδοση του Συλλόγου
Κρεμαστιωτών
«Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ»

Επιμέλεια σύνταξης:
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΔΟΥΝΙΑ

Ταχυδρομικές επιταγές,
γράμματα στέλλονται στη
διεύθυνση:

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΠΑΥΛΑΚΗΣ
ΑΓΙΟΥ ΣΩΣΤΗ 15 ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ
Τ.Κ.121 35
ΤΗΛ. 6972 21 19 32

Κείμενα προς δημοσίευση
στέλλονται στον κ.

ΝΙΚ. ΔΟΥΝΙΑ
Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 18 ΒΡΗΛΗΣΙΑ
Τ.Κ. 152 35

Συνδρομές ετήσιες:

Εσωτερικού ευρώ 20
Εξωτερικού: ευρώ 20

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ:

ΒΑΣ. ΗΛ. ΧΡΙΣΤΑΚΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΖΑΛΟΚΩΣΤΑ 35 ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ
ΤΗΛ. 210 57 77 705, 210 57 57 627

ΣΕ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΟ ΤΟΝΟ Η τετραετία τελειώνει

Πέρασαν τρία χρόνια από τις τελευταίες Δημοτικές εκλογές, η εφημερίδα μας απέφυγε τη κριτική στο εκλεγμένο από τη πλειοψηφία των δημοτών Δημοτικό συμβούλιο. Κάποιοι θεωρούν πως η στάση αυτή της εφημερίδας μας σημαίνει αποδοχή του τρόπου που πορεύτηκε το Δ\Σ αυτά τα χρόνια. Άλλοι πιστεύουν πως δεν τολμάμε να κάνουμε κριτική και οι μεν και οι δε κάνουν λάθος! Διότι δυστυχώς η επιλογή των ανδρών που εκλέγονται δεν γίνεται ποτέ με κριτήρια που αφορούν το χωριό μας.

Έτσι τη νύχτα έχει να κάνουμε κριτική; όταν από την αρχή δεν είχαμε στόχο το συμφέρον του χωριού μας;

Ας θυμηθούμε, πως τόλμψαν να είναι υποψήφιοι κάποιοι ή κάποιες, που δεν έχουν καμιά απολύτως επαφή με το χωριό; αλλά κάποια υποχρέωση στον επί κεφαλής του συνδυασμού.

Το χωριό διασπάται με κριτήρια κομματικά, που εξυπηρετεί το χωριό αυτό το κριτήριο;

Ο συγγενικός παράγοντας επηρεάζει την επιλογή του ψηφοφόρου, είναι δυνατόν αυτό το κριτήριο να ωφελήσει το χωριό;

Μη γελιόμαστε οι δημοτικές εκλογές περισσότερο από όποιες άλλες εκλογές δεν κρίνονται από αξιωματικά στοιχεία, μάλιστα στους μικρούς δήμους,

όπως ο δικός μας, κυριαρχούν μόνο τα προσωπικά στοιχεία.

Όσο συνεχίζεται αυτή η τριτοκοσμική αντίληψη μην περιμένουμε πρόοδο.

Οι νικητές των εκλογών θα λένε πόσο καλά τα πήγε ο Δήμαρχος και οι χαμένοι θα τα βρίσκουν όλα στραβά και ανάποδα.

Η τοπική αυτοδιοίκηση έχει δυνατότητα να ανεβάσει μια περιοχή, αν την πλαισιώνουν άτομα που επιλέγονται αξιοκρατικά, διαφορετικά περιορίζεται στα ελάχιστα, οι διεκδικήσεις αφορούν μόνο τα λειτουργικά έξοδα του Δήμου.

Κάνουν μικρά έργα που ελάχιστα προσφέρουν στην ανάπτυξη της περιοχής.

Για το καλό του χωριού μας, οι σύλλογοι του να οργανώσουν μια δημόσια συγκέντρωση, που θα έχει ως κύριο θέμα συζήτησης, τη θέση του χωριού στις ερχόμενες την επομένη χρονιά Δημοτικές εκλογές, διαφορετικά θα ξαναδούμε υποψηφίους, που να μην έχουν ποτέ επισκεφθεί τη Κρεμαστή.

Κρίμα για την ιστορία του χωριού μας, που χάραξε το δρόμο των διεκδικήσεων να σύρεται ουραγός πίσω από όψιμους σωτήρες, κινούμενους από ιδιοτέλεια.

Στη πραγματικότητα, αν αλλάξουμε νοοτροπία, μπορούμε να ήμαστε πρωταγωνιστές και ρυθμιστές της πορείας της περιοχής μας

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΕΝΕΣΙΑΣ Μιχ. Οικονόμου, Αθήνα 1976

Τούτο ειδοποιηθείς ευθύς ο Γεν. Αρχηγός εκ Ναυπλίου μετέβη εις Λενίδι κακείθεν εις Κοσμάν, όπου εστρατολόγησε, και αφήσας μέρος εις άγιον Βασίλειον μετέβη εις Γεράκη, και εκείθεν εις την Κρεμαστήν, την εν Μονεμβασία, (διότι εκείσε είχε φθάσει ο Ιμπραήμης) απέχων μεν να εκθέση το στράτευμα το Ελληνικόν εις τα πειδινά, παρακολουθών δ' εκ παραλλήλου τον εχθρόν κατά τας υπωρείας των βουνών μερών. —Σώμα εχθρικών πλησιάσαν προς το Γεράκι κατά το Μαριόρευμα, το εκτύπησεν ο εκεί ελλοχών Σταϊκος Σταϊκόπουλος, εφόρευσε ουκ ολίγους εχθρούς και κατεδίωξε τους λοιπούς. Ο δ' Ιμπραήμης και οι βλέπων εκείσε στρατόν Ελληνικόν, διεσπαραμένον όμως και εις δύσβατα και δυνατά μέρη, δεν ήλθεν εις καταδίωξίν των, απήλθε δ' εις Γύθειον, εις Πολυτσάραβον της Μάνης, όπου εύρεν ισχυράν αντίστασιν· εις το έλεος εις Τρίνησα, (όπου έως 70 υπό τον Καπ. Κώστα Σουλιώτην οχυρωμένους εις Πύργον τινά, ανδρείως ως οι περί τον Δικαίον εις Μανιάκη αντιστάνας, πλείστους των εχθρών φονεύσαντας και έπειτα παραδοθέντας επί συνθήκη, παρασπονδήσας τους εφόρευσε εξ οργής δι' ήν τω επροξένησαν μεγάλην φθοράν.) —Εις Βρονταμάν, εις Κυπαρίσι, όπου δεν κατώρθου μεγάλα πράγματα, ει μή καταστροφάς καίων τα χωρία και ουκ ολίγας άλλας φθοράς προξενών εις τα πειδινά, και φόνος και αιχμαλωσίας τινών αδυνάτων, ους επρόφθανε φεύγοντας. Μνημονευτέον δ' ενταύθα και ηρωϊκήν τινα γυναικείαν πράξιν.

Μεταξύ των εις το παρά την Κρεμαστήν Παλαιόκαστρον, εις το οποίον ως εν ασφαλεί είχαν καταφύγει τινά γυναικόπαιδα, και το οποίον κυριεύσας ηχηλώτισε τους εν αυτώ, ευρίσκετο και τις νεάνις ωραία, ισταμένη εις το χεϊλος ενός των κρημνών. Παρ' αυτή προσελθών τις χιλιάρχος Αλβανός ηπίως φερόμενος και πειθων αυτήν να μη φοβήται, υπέσχετο εις αυτήν Αλβανιστί (εγνώριζε δε και αυτή την Αλβανικήν) οτι θέλει ζήσει μετ' αυτού ως Κυρά, εάν εις αυτόν παραδοθή· εκείνη απαντήσασα! πως είναι δυνατόν σκλάβα και Κυρά! εκείνος ανταπήντησεν, οτι θα την πάρη σύζυγον και θα είναι επί άλλων κυρία· λέγων δε ταύτα προσήγγιζεν εις αυτήν, η δε ως συστελλομένη και προφυλαττομένη ατρομητή αλλάξασα επιτηδεύς θέσιν,

ώθησεν αυτόν κατά του κρημνού, ειπούσα «δεν το αξιόνεσαι μουρτάτι.» Ούτω δε κρημνίσασα αυτόν, επήδησε και αυτή κατόπιν εις τον αυτόν κρημνόν· ίνα μη συλλάβωσιν αυτήν άλλοι ζώσαν, και ούτως εφονεύθησαν και οι δύο. Ταύτην ωνομάσαμεν ημείς τότε ηρωίδα της Κρεμαστής.

Τον Ιμπραήμ μετά ταύτα υποστρέφοντα εις Τρίπολιν, ωσαύτως εκ παραλλήλου παρακολουθούντες εκ των πλευρών οι Έλληνες διεσπαρμένοι και ουχί συσσωματωμένοι, επανήλθον εις Βέρβεναν. Υποπτεύοντες δε μη ήδη ο Ιμπραήμης εκστρατεύση και προς τα Καλάβρυτα ή την Κόρινθον, ανεχώρησαν, ο μεν Ζαΐμης εις Καλάβρυτα, ο δε Νοταράς εις Τσιπιανά προς την Κόρινθον, και έμειναν εις Βέρβεναν ο Γεν. Αρχηγός μετά των Λόντου και Γενναίου· διαταχθείς δε και πεισθείς και ο Γρίβας να εξέλθω του Ναυπλίου (όπου έκτοτε εποφθαλμιών την φρουραρχίαν ενσημενίζετο να μένη), διότι οι περί αυτόν επροξένουν εκεί συχνά ταραχάς συγκρουόμενοι με τους του τακτικού, στρατολογήσας και άλλους, ήλθε και εκείνος με 300 εις Βέρβεναν.

Ο δε Ιμπραήμης, ο δια του τακτικού στρατού θριαμβεύων εις τας εκ του συστάδην μάχας, μη απαντών του λοιπού τοιαύτας, μολονότι έβλεπε στρατόν και τον Κολοκοτρώνην αυτόν ανελλιπώς εις τα πλευρά του εν δυνάμει, θαυμάζων, οτι ο Ελλην. στρατός διαλυόμενος και καταδιωκόμενος μετά δύο ημέρας ευρίσκετο πάλιν συνηγμένος αλλού περί αυτόν και νοήσας οτι τοιούτο προείλετο σύστη-

μα, να τον πολεμή του λοιπού αμυντικώς και ακροβολιστικώς. Και σκεπτόμενος οτι η δύναμς του μη τιθεμένη εις ενέργειαν και όμως πλείονας υφισταμένη ούτω ζημίας εματαιούτο. Συλλογιζόμενος δε και οτι ο κύριος σκοπός και προορισμός του ήτον όχι να καταστρέφη τον τόπον καίων μόνον, φονεύων και αιχμαλωτίζων αδυνάτους και ασήλους γέροντας ή πεδιά όπερ εις τους τακτικούς πολέμους είναι επίφογον, αλλά να κυριεύση τον τόπον μαχόμενος και νικών, και δια ταύτα στενοχωρούμενος εν πάση ευκαιρία παρήγγειλε τω Κολοκοτρώνη συχνά ονειδισμούς, φέγων αυτόν ως δειλόν και ανίκανον στρατηγόν, ως μη τολμώντα ν' αντισταθή και έλθω εις μάχην μετ' αυτού εκ του συστάδην, υπερεθίζων ούτω την φιλοτιμίαν του. Αντιπαρήγγειλε δ' αυτώ και ο Κολοκοτρώνης τοιαύτα. «Αστείος φαίνεται ο Ιμπραήμης θέλων, κατάφρακτος αυτός από όπλα να πολεμή με ασήλους, και όπως αυτός θέλει· αν είχαν και εγώ στρατόν των αυτών ως εκείνος όπλων, ήθελεν ίσως με απαντήσει και εις μάχας εκ του συστάδην και με ολιγοτέρους προς πολλώ πλείονας τους εκείνου, αν και το να χάση εκείνος πολλούς και εγώ ολίγους, δεν είναι ίση μεταξύ μας ζημία. Εκείνος εις αναπλήρωσιν έχει πηγήν ανεξάντλητον την Αραβίαν και την Τουρκίαν άπασαν, εγώ δε έν μικρόν αλώνι, και τούτο κατεστραμμένον· ας έλθω να μονομαχήσωμεν αν θέλω οι δύο ημείς, ο γενναίος εκείνος και ο δειλός εγώ και όποιος πέσει».

Ήρθαν από το εξωτερικό

ΚΑΝΑΔΑ

Κώστας —Μαρία Ταμβάκου
Γιώργος Λάββας
Θωμάς Πριφτάκης Καναδά
Γεωργία Θ Πριφτάκη
Γιάννης—Δήμητρα Κοσμά
Βαγγέλης Λεγάκης με τη σύζυγό του.
Γιάννης Μ. Τζάκας.
Γιώργος Ν. Τζάκας.
Αδαμαντία Ζώταλη-Πριφτάκη με την εγγονή της.

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Παναγιώτης—Νύφη Κοσμά
Γιώργος —Μαρία Δρίβα
Θόδωρος Χαραμής με τη σύζυγό του.
Γιάννης Ξαστερούλης με τη σύζυγό του.

ΗΠΑ

Αντώνης— Άννα Κοσμά
Στέλιος Παπαμιχαλόπουλος με τη σύζυγο του
Αντώνης Γκλιάντης
Γιώργος Ν Τζάκας
Γιώργος —Ελένη Μπέλεση
Δημήτρης—Παναγούλα Χαραμής
Θόδωρος Ν Γκιουζέλης
Νικ. Σ Παπαμιχαλόπουλος με τη μνηστή του
Βαγγέλης Τζάκας με τη σύζυγό του
Καλομοίρα Δρίβα
Μαρία Δρίβα με τη κόρη της
Ελένη και τα εγγονάκια της.
Αντώνης Μαυρομιχάλης.
Ντίνα Ξερακιά-Μαυρομιχάλη.

ΣΥΖΗΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΟΒΑΡΑ

1° Το αγοράκι έσπρωχνε με πού κόπο στον ανήφορο ένα βαρύ καρότσι. Η δουλειά ήταν πολύ κοπιαστική και γι' αυτό κάποιος περαστικός το λυπήθηκε και το βοήθησε να ανεβάσει το καρότσι μέχρι το τέρμα της ανηφοριάς. Εκεί σταμάτησε αγανακτισμένος και λέει στο παιδί: «Δεν λες στα αφεντικά σου οτι είναι ντροπή να σε βάζουν να κάνεις τέτοιες δουλειές», «τους το είπα κύριε». «Λοιπόν τι σου απάντησαν;»

«Τράβα μικρέ και κάποιο κορόιδο θα βρεθεί να σε βοηθήσει».

2° Ήταν δύο πόντιοι και έπιναν καφέ ένα μεσημέρι. Ξαφνικά ο ένας πόντιος έχει μια απορία και ρωτάει τον άλλο.

Ρε συ που πάει το φως όταν το σβήνουμε; Που θες να ξέρω. Άσε με να σκεφτώ και θα σου απαντήσω άλλη φορά.

Εν τάξει απαντάει ο πρώτος.

Το ίδιο βράδυ και ενώ ήταν μεσάνυχτα ο δεύτερος πόντιος παίρνει τον άλλο τηλέφωνο και του λέει.

— Το βρήκα.... βρήκα που πάει το φως όταν το σβήνουμε!

Ο άλλος σαστισμένος αφού είχε μόλις ξυπνήσει του λέει:

— Πέ μου τώρα γιατί νυστάζω!

— Όχι, όχι πρέπει να έρθεις τώρα στο σπίτι μου να σου δείξω.

— Είναι ανάγκη;

— Ναί. Σηκώνεται λοιπόν ο πρώτος πόντιος και πάει στο σπίτι του άλλου πόντιου. Έλα δείξε μου που πάει το φως; Δεν μπορώ να περιμένω.

— Πάμε στην κουζίνα... Ο ένας πόντιος σβήνει το φως και ο άλλος απαντά.

— Ε... καλά που πήγε το φως... άναψε το πάλι.... Στα σκοτάδια θα μείνουμε; Θες να μάθεις που πήγε το φως; ΑΝΟΙΞΕ το ψυγείο να δεις!!!

Ν.Α.Δ.